

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321200332
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8321200332.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanej: G. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., S. XXXX/X, zast. JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, o zaplatenie 702,26 eur s prísł., takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á uhradiť žalobcovi 388,28 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 28.6.2018 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 10,58 % z celkových trov s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Predchodca žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s. žalobou podanou na tunajšom súde dňa 29.01.2021 žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie sumy 702,26 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28.6.2018 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvorila spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. dňa 16.05.2017 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej sumu pôžičky 1 500,- eur. Podľa zmluvy o poskytnutí pôžičky mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 36 mesačných splátkach v sume 53,98 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1 943,28 eur. Do podania žaloby uhradila žalovaná 1 111,72 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, právny predchodca žalobcu dňa 26.04.2018 listom - predžalobná upomienka vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok a upozornil ju na možnosť vyhlásenia zosplatnenia úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, právny predchodca žalobcu dňa 19.06.2018 úver zosplatnil. Do podania žaloby žalovaná dlžné splátky neuhradila. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby predstavoval sumu 702,26 eur a nie sú v nej zahrnuté náklady na vymáhanie vo výške 64,62 eur, pretože žalobca si ich neuplatnil. Právny predchodca žalobcu si zároveň uplatnil aj zákonné úroky z omeškania, zmluvnú pokutu si neuplatnil.

3. Uznesením zo dňa 31.08.2021 súd na základe postúpenia vymáhanej pohľadávky pripustil, aby na miesto doterajšieho žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s. do tohto konania vstúpila obchodná spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154.

4. Súd dňa 22.02.2021 vydal platobný rozkaz, voči ktorému žalovaná podala odpor.

5. Žalovaná sa k prejednávanej veci vyjadrila v odpore podanom proti platobnému rozkazu. V ňom uviedla, že žalobca neskúmal pred uzatvorením zmluvy bonitu klienta, ďalej že ročná úroková sadzba 19,61 % je v rozpore s dobrými mravmi, takže zmluva je bezúročná a bez poplatkov, nepreukázal vznik nákladov na vymáhanie pohľadávky a nepreukázal, že oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru dostalo do sféry dispozície žalovanej, čím neboli splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Na nariadené pojednávanie sa žalovaná nedostavila, svoju neúčasť ospravedlnila, rovnako ako žalobca a jeho právny zástupca. Strany sporu súhlasili, aby súd rozhodol v ich neprítomnosti z dôvodu hospodárnosti konania.

6. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, a to Zmluvou o sprostredkovateľskom úvere, prežalobnou upomienkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, výpisom z účtu žalovanej, písomným vyjadrením žalobcu, a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ako pôvodný veriteľ a žalovaná ako klient uzatvorila dňa 16.05.2017 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, pri výške bezúčelového spotrebiteľského úveru 1 500,- eur. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 36 splátkach pri výške splátky 53,98 eur. Celkové náklady spotrebiteľa boli určené sumou 443,26 eur a celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť bola 1 943,28 eur. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 19,61 % a termín konečnej splatnosti bol 20.5.2020.

8. Predžalobnou upomienkou zo dňa 26.04.2018 vyzval právny predchodca žalobcu žalovanú na zaplatenie sumy 140,60 eur, a to do 05.06.2018, a informoval ju o svojom práve úver zosplatiť v prípade, ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 02/2018. Upomienka bola žalovanej doručená 7.5.2018.

9. Právny predchodca žalobcu žalovanú oznámením zo dňa 22.06.2018 informoval o tom, že dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz a výška dlhu je 1 296,18 eur.

10. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaná na splátkach celkovo uhradila sumu 1 111,72 eur.

11. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 28.04.2021 oznámil súdu, že oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti dlhu bolo zasielané žalovanému obyčajnou poštou. Pred zosplatením však bola žalovanému adresovaná výzva aj s doručenkou, v rámci ktorej bol žalovaný upozornený na možnosť zosplatenia dlhu v prípade neuhradenia dlžných splátok. K zosplateniu uviedol, že žalovaný sa mohol o zosplatení dozvedieť najneskôr doručením podanej žaloby, pričom predmetná listina má len deklaratórny charakter a jej účinky späťne nastanú momentom oboznámenia sa žalovaného s jej obsahom. Vo vzťahu k overovaniu bonity žalovaného žalobca poukázal na to, že klient spíňal štandardné riskové podmienky a podpisom zmluvy prehlásil, že všetky uvádzané údaje sú pravdivé. Žalovaný tiež prehlásil, že ku dňu podpisu zmluvy mu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jeho záväzku. Uvedené vyhlásenia sú súčasťou uzatvorenej zmluvy, teda žalovaný mal možnosť sa s podmienkami plnenia oboznámiť a tieto nerozporoval. Zmluvné podmienky boli žalovaným riadne podpísané. Žalovaný ako starobný dôchodca preukázal výšku svojho mesačného príjmu (výpis z účtu) a aj svoje mesačné výdavky. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovaným uvádzané hodnoty javí ako primeraná. Žalobca je toho názoru, že uplatňované úroky zo zmluvy nie sú v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný bol riadne oboznámený so všetkými parametrami uvedenej zmluvy, pričom tieto nerozporoval a vykonával úhrady v zmluvne predpísanej výške, teda aj v príslušnou časťou úroku.

Žalobca vo vzťahu k nákladom spojeným s vymáhaním pohľadávky uviedol, že žalovaný v zmluve svojím podpisom súhlasil so zmluvnými podmienkami aj čo sa týka všetkých nákladov. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením a práve táto hodnota predstavuje sumu 64,62 eur, pričom žalobca trvá na priznaní tejto položky. Žalobca uvádza, že sa jedná o náklady spojené s úkonmi počas mimosúdneho vymáhania danej pohľadávky, pričom ich výška je daná percentuálnym podielom zo sumy vymoženej pohľadávky na základe čiastkových úhrad poukazovaných žalovaným po dátume zosplatenia pohľadávky. Na základe uvedených skutočností

žalobca navrhol súdu, aby vyhovel podanej žalobe v zmysle žalobného petitu a priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

12. Žalovaná sa k vyjadreniu žalobcu vyjadrila tak, že aj keď je spotrebiteľ povinný poskytnúť veriteľovi úplné, presné a pravdivé údaje, táto povinnosť nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a tieto riadne vyhodnotiť. Veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov domáci rozpočet, tak stranu príjmov, ako aj výdavkov a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, t. j. „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Zároveň má veriteľ získať informácie aj z iných dostupných zdrojov tak, aby získal objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Právny predchodca žalobcu tak nepostupoval, keď napriek značnej úverovej zaťaženosti poskytol žalovanému úver, čím hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti. Už len z toho dôvodu sa úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový.

Žalobca nepredložil žiaden listinný dôkaz oprávnenosti uplatňovania nákladov na vymáhanie pohľadávky a v tomto smere neunesol dôkazné bremeno.

Pokiaľ ide o vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, ustanovenie § 53 ods. 9 a 565 OZ vyžaduje jednoznačne dva úkony. Prvým je výzva v zmysle § 53 ods. 9 OZ a druhým je vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Keďže žalobca nepreukázal doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu do dispozičnej sféry žalovaného, neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu. Žalovaná tak žiadala, aby súd podanú žalobu zamietol v celom rozsahu.

13. Po pripustení zmeny strany na strane žalobcu tak, že namiesto Všeobecnej úverovej banky, a.s. do konania ako žalobca vstúpila spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o. doručila žalovaná súdu vyjadrenie, v ktorom vzniesla námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Odôvodnila ju tým, že právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. sa stala Všeobecná úverová banka, a.s., takže pohľadávku voči žalovanej postupoval bankový subjekt a preto sa na takéto postúpenie vzťahuje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Poukázala na príslušné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ohľadne aplikácie ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., ktorý neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením je neplatný právny úkon. Vyžaduje sa, aby už pri postúpení pohľadávky boli splnené podmienky tohto ustanovenia a nie až následne po doručení žaloby. Spôsobilým predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky a to kumulatívne. V danom prípade pohľadávku postupovala VÚB, a.s., na ktorú sa vzťahuje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách a bolo jej povinnosťou vypracovať výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách a keď tak neurobila, neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. VÚB banka sa stala právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. od 1.1.2018 a pred postúpením pohľadávky súčasnému žalobcovi mala postupovať podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, ktorý konštatoval, že v prejednávanej spore žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný, keďže predžalobnú upomienku ani oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru nie je výzvou banky. Žalobkyňa preto žiadala, aby súd podanú žalobu zamietol z tohto dôvodu.

14. Keďže zo strany žalovanej išlo o novo-namietanú právnu skutočnosť súvisiacu s pripustením zmeny strany sporu, súd vyjadrenie žalovanej zaslal žalobcovi s tým, že mu umožnil sa k nemu vyjadriť.

Žalobca uviedol, že predmetnú pôžičku žalovanému neposkytovala banka, ale spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., ktorá nikdy bankou nebola. Úvery poskytovala v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. Poskytnutý úver nebol bankovým produktom a právny vzťah medzi žalovaným a pôvodným veriteľom nepodliehal právnemu režimu zákona o bankách. Išlo o spotrebiteľský úver podliehajúci režimu zákona o spotrebiteľských úveroch vrátane podmienok postúpenia pohľadávky podľa § 17. V tomto smere

podmienky pre postúpenie boli splnené a Všeobecná úverová banka je len právnym nástupcom pôvodného veriteľa, ktorý zanikol rozdelením k 31.12.2017.

Ďalej uviedol, že aj v prípade, ak by postúpenie pohľadávky podliehalo splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, tieto splnené boli. Pred postúpením pohľadávky bola žalovaná napriek písomnej výzve nepretržite v omeškaní viac ako 90 dní so splnením časti svojho peňažného záväzku. Pôvodným veriteľom bola vyzvaná na jeho splatenie výzvou 26.4.2018, ktorú prevzala 7.5.2018. Následne právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru k 19.6.2018, ktoré oznámenie bolo zaslané žalovanej len formou obyčajnej listovej zásielky a doručenkou preto žalobca nedisponuje. Uvedený dokument má však len deklaratórne účinky a o zosplatení sa žalovaná dozvedela najneskôr z podanej žaloby. Následne bola pohľadávka legitímne postúpená novému veriteľovi spoločnosti Intrum Slovakia, s.r.o.

Oznámenie o postúpení pohľadávky bolo žalovanej odoslané dňa 3.8.2021. Z neho vyplýva, že k postúpeniu žalovanej pohľadávky došlo s účinnosťou k 28.7.2021. Žalobca predložil súdu aj listinné dôkazy preukazujúce právne nástupníctvo spoločnosti Intrum Slovakia, s.r.o. a to prílohu č. 3 rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok z 8.7.2021 a 30.11.2017. Z predložených listín je zrejmé, že uvedenou zmluvou sa zastrešuje postupovanie pohľadávok na mesačnej báze. K postúpeniu pohľadávky voči žalovanej došlo s účinnosťou k 28.7.2021, t. z. po začatí sporu. Žalobca mal za to, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky a v tomto smere poukázal na niektoré rozhodnutia Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trnave.

15. Skôr než súd pristúpil k skúmaniu opodstatnenosti uplatneného nároku, musel sa vysporiadať s námietkou žalovanej o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu pre nedodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa tohto ustanovenia môže banka postúpiť pohľadávku voči klientovi aj bez súhlasu klienta a aj osobe, ktorá nemusí byť bankou len vtedy, ak predtým písomne vyzve klienta na úhradu omeškania splátok pohľadávky a klient je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky kumulatívne.

Bolo preto potrebné posúdiť, či na postúpenie danej pohľadávky právnym predchodcom súčasného žalobcu mali byť splnené predpoklady ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách.

16. Súd mal za preukázané, že úverová zmluva, na základe ktorej žalobca uplatňuje nárok voči žalovanej bola uzatvorená medzi veriteľom Consumer Finance Holding, a.s., Kežmarok a dlžníčkou, žalovanou. Veriteľ bol v tom čase nebankovým subjektom a v čase poskytnutia úveru sa naňho nevzťahovali ustanovenia zákona o bankách. Od 1.1.2018 sa právnym nástupcom zaniknutého veriteľa stala Všeobecná úverová banka, a.s. Medzi pôvodným a súčasným žalobcom bola uzatvorená rámcová zmluva o postúpení pohľadávok a podľa prílohy č. 3 tejto zmluvy bola pohľadávka voči žalovanej postúpená súčasnému žalobcovi ku dňu 28.7.2021. Teda až po začatí konania, ktoré začalo 29.1.2021. Postúpenie pohľadávky pôvodný žalobca oznámil žalovanej listom z 3.8.2021 a týmto mal súd za preukázané splnenie podmienky podľa § 526 ods. 1 OZ.

Podľa názoru súdu nešlo o bankovú pohľadávku, na postúpenie ktorej by sa vyžadovalo splnenie ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Úverový vzťah medzi pôvodným veriteľom a žalovanou nebol v čase uzatvorenia zmluvy bankovou pohľadávkou a do dispozície VÚB sa dostal len z dôvodu, že táto sa stala právnou nástupkyňou pôvodného veriteľa titulom zlúčenia spoločnosti s účinnosťou od 1.1.2018.

Súd je toho názoru, že z pohľadávky nebankového subjektu spravujúcej sa zákonom č. 129/2010 Z.z. sa nestala banková pohľadávka spravujúca sa zákonom o bankách tým, že došlo k zániku pôvodného veriteľa a to jeho zlúčením s bankou. Banka sa stala právnym nástupcom, ale postavenie dlžníka sa nezmenilo tak, aby sa na jeho dlh vzťahoval zákon o bankách. Žalovaná nebola klientkou banky a nebolo sporné, že úver jej bol poskytnutý nebankovou spoločnosťou. Nástupcom pôvodného veriteľa sa jej právne postavenie nemohlo zhoršiť v tom, že ak by VÚB postúpila pohľadávku bez výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, stratila by záruky banky pri správe jej úveru a ochranu banky po postúpení pohľadávky nebankovej spoločnosti, lebo zmluva bola uzatvorená práve s nebankovou

spoločnosťou. Preto je súd toho názoru, že nebolo potrebné pri postúpení pohľadávky voči žalovanej aplikovať ustanovenie § 98 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

17. Keďže súd vec uzatvoril tak, že žalobca má aktívnu vecnú legitímáciu, lebo došlo k platnému postúpeniu pohľadávky voči žalovanej, pristúpil k opodstatnenosti uplatneného nároku čo do základu a čo do výšky.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch platnému ku dňu podpísania posudzovanej zmluvy zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 7 ods. 1 zákona veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods.1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 odsek 2 písmeno a) až l), s), z) a aa).

Podľa § 11 ods. 2 zákona ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

20. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

21. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia č.87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

22. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti, a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovanej privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Nepochybne uzatvorená zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

23. Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanej bola poskytnutá pôžička vo výške 1 500,- eur, ktorú sa zaviazala splatiť formou pravidelných mesačných splátok vo výške 53,98 eur pri počte splátok 36. Žalovaná titulom splatenia pôžičky ku dňu rozhodovania vo veci už uhradila sumu 1 111,72 eur.

24. Uzavretá zmluva o pôžičke je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; uzavretá úverová zmluva nie je vylúčená z pôsobnosti citovaného zákona (§1 ods. 2 zákona). Právny predchodca žalobcu bol právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytovala spotrebiteľské úvery, a žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Nakoľko zmluva uzavretá medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z., musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

25. Pristupujúc ku skúmaniu jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy súd zistil, že v zmluve o pôžičke absentuje povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o dobe trvania zmluvy. Zákonodarcu určil túto náležitosť v právnom predpise jasne tak, aby si ho spotrebiteľ nemusel nejakým spôsobom vyvodzovať z viacerých údajov. Zákon jednoznačne uvádza aj to, že povinnou náležitosťou zmluvy je aj údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, teda rozlíšil pojmy doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti. Tento povinný údaj nemôže nahradiť ani údaj o počte splátok (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/34/2019 zo dňa 24.04.2019, podľa ktorého „Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, a preto pri písme f) citovaného zákona iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru a doba trvania zmluvy musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy“, obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/130/2017 zo dňa 08.01.2018). Konečná splatnosť v posudzovanej zmluve je uvedená správne, a to dátumom 20.04.2021. Doba trvania zmluvy uvedená formuláciou „do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy“ je však nepostačujúca.

26. V zmysle platného a účinného ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, v čase uzavretia zmluvy bol veriteľ povinný s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver a zobrať do úvahy dobu poskytnutia úveru, jeho výšku, príjem aj účel spotrebiteľského úveru. Z uvedeného ustanovenia nepochybne vyplýva, že pokiaľ má veriteľ povinnosť odborne postupovať pri posudzovaní schopností splácať úver, musí mu byť zrejmý a známy nie len príjem žiadateľa o úver, ale zároveň aj jeho výdavky, inak nie je možné objektívne posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak, ako na to poukazovala žalovaná v rámci svojej procesnej obrany.

Žalovaná pri žiadosti o poskytnutie úveru predložila rozhodnutie Sociálnej poisťovne o tom, že je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 359,50 eur, svoj občiansky preukaz, preukaz poistenca a výpis z účtu za mesiac apríl 2017, podľa ktorého stav na tomto účte na začiatku mesiaca bol 1,37 eur a stav na konci mesiaca -52,40 eur.

27. Je potrebné poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Tento výklad dopadá aj na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle citovaného zákona s poukazom na § 1 ods. 8 Zákona č. 129/2010 Z.z., kde je vyjadrená subsidiarita Občianskeho zákonníka, ako aj subsidiarita osobitných predpisov. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany (spotrebiteľa), a to údajom o výške splátky, o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

28. Práve z vyššie uvedeného dôvodu bol prijatý aj zákon č. 129/2010 Z. z. a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotrebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatnosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

29. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka sa aj Súdny dvor EÚ uvedeným zaoberal (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. Keďže žalobca súdu žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity dlžníka žalobca nepostupoval (nezaujímali ho skutočné výdavky žalovaného a ich preukázanie a to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru a nevykonal ani lustráciu v prístupných registroch).

Pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.

V tomto smere súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp/20/2020 zo dňa 23.09.2020, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 53CoCsp/30/2021 zo dňa 23.09.2021.

30. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver formou pôžičky je potrebné podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

31. Pokiaľ ide o žalovanou namietanú nemožnosť zosplatnenia úveru v podanom odpore a aj v jej vyjadrení zo dňa 19.05.2021 z dôvodu, že nebolo žalobcom preukázané doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru do dispozičnej sféry žalovanej pred doručením žaloby, k uvedenému súd uvádza, že predmetná spotrebiteľská zmluva zo dňa 16.05.2017 bola uzatvorená na dobu troch rokov, teda poskytnutý úver mal byť splatný dňa 16.05.2020. V čase podania žaloby na súd v januári 2021 teda všetky mesačné splátky boli už splatné aj bez zosplatnenia, preto tento argument žalovanej súd považuje za irelevantný a podrobnejšie sa ním nezaoberal.

32. Súd pre úplnosť poukazuje na to, že posudzovaná zmluva je v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby neplatná, a to aj pre rozpor daného dojednania s dobrými mravmi.

Dobré mravy (bonimores), ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel chovania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú.

Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie poskytnutia istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu, a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi, nemá vplyv, že táto bola dobrovoľne dohodnutá. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 %, je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) uzatvorených na dobu od 1 do 5 rokov v máji 2017, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 6,84 % ročne. Výška úrokovej sadzby pôžičky dohodnutá medzi veriteľom a žalovanou bola 19,61 % ročne. Úroková sadzba predmetného spotrebiteľského úveru je tak viac ako o 100 % vyššia ako priemerná sadzba úrokov pri úveroch poskytovaných bankami v rovnakom období. Súd je toho názoru, že takto dohodnutá výška úrokov v zmluve o pôžičke je neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

33. Súd vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver formou pôžičky je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

34. Z dôvodu konštatovanej a právne zdôvodnenej bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalovanej, táto bola tak na istine úveru povinná zaplatiť sumu 1 500,- eur, teda sumu, ktorá jej bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá. Zo strany žalovanej už boli celkovo uhradené finančné prostriedky vo výške 1 111,72 eur pred podaním žaloby, teda na istine je povinná zaplatiť ešte sumu 388,28 eur, a preto súd v tejto časti žalobe vyhovel.

Tým, že žalovaná neuhradila dlžnú sumu riadne a včas, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, súd je toho názoru, že takto uplatnená výška úroku z omeškania je v súlade s platnou právnou úpravou. Súd preto žalobu považoval v tejto časti za dôvodnú a žalovanú zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania v ním požadovanej výške počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie určenej pôvodným veriteľom, t.j. odo dňa 28.06.2018 z priznanej sumy v konaní, až do jej zaplatenia.

35. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 702,26 eur s príslušenstvom. Súd žalobe vyhovel čo do uplatneného nároku žalobcu v sume 388,28 eur s prísl. a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 55,29 % a úspech žalovanej predstavuje 44,71 %. Na náhradu trov konania má teda právo žalobca, ktorý bol v konečnom dôsledku v tomto spore úspešnejší, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 10,58 %, čo predstavuje rozdiel medzi percentuálnym úspechom žalobcu a žalovanej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.